

OBSAH

ÚVOD DO FILOSOFIE

Článek I. Vstupní úvaha o filosofii

1. Kritičnost jako vlastnost filosofování	11
2. Předstudek o bezvýznamnosti filosofie	12
3. Předstudek o neserióznosti filosofie	13
4. Předpoklady definice filosofie	15
5. Pojetí klasického realismu	16

Článek II. Filosofické problémy poznání

1. Logika jako filosofická disciplína	19
2. Předmět a význam logiky	21
3. Privilegované postavení noetiky	22
4. Zvláštnosti a úskalí noetiky	24

Článek III. Problémy obecné struktury skutečnosti

1. Návaznost na teorii poznání	26
2. Jádro věcí	27
3. Problém světa jako celku	29
4. Filosofické poznání Boha	30

Článek IV. Filosofie přírody a člověka

1. Kosmologie a psychologie jako části filosofie	33
2. Poměr kosmologie a přírodních věd	34
3. Pojetí J. Piageta	35
4. Ještě jednou jádro věcí	36
5. Metafyzické chápání člověka	37
6. Nemetafyzické pojmání lidského bytí	38

Článek V. Filosofie dobrého života

1. Metafyzický rozměr etiky	40
2. Praktický ráz etiky	41
3. Průřez klasickým řešením etické problematiky	42
4. Novověká etika a některé praktické důsledky	44

FILOSOFICKÁ LOGIKA

ČÁST I. ELEMENTÁRNÍ NAUKA

KAPITOLA 1. POJEM

Článek 1. Povaha a logické vlastnosti pojmu

1.1. Filosofické souvislosti tématu	52
1.2. Subjektivní a objektivní aspekt pojmu	53
1.3. Materiální a formální předmět pojmu	53
1.3.1. Předmět „ad absurdum“	55
1.3.2. První a druhé intence	55
1.4. Obsah pojmu	56
1.4.1. Virtuální znaky	57
1.5. Rozsah pojmu	58
1.6. Zákon nepřímé úměrnosti obsahu a rozsahu	60
1.6.1. Abstrakce a nadřazenost	61
1.6.2. Bolzanův protipříklad	61

Článek 2. Některá potřebná dělení pojmu

2.1. Podstata a smysl dělení pojmu	62
2.2. Dělení pojmu v obsahovém aspektu	63
2.2.1. Pokus o klasifikaci	65
2.2.2. Zápornost a realita	66
2.3. Dělení pojmu v rozsahovém aspektu	67
2.3.1. Nejasnosti kolem kolektivních pojmu	68

Článek 3. Predikabilia

3.1. Obecná idea predikabilního třídění	69
3.2. Esenciální predikabilia	70
3.2.1. Vzájemné poměry esenciálních predikátů	73
3.2.1.1. Rod — druh	73
3.2.1.2. Specifická diference a její protějšky	74
3.3. Neesenciální predikabilia	75
3.3.1. Problém čtvrtého predikabilia	76

3.3.2. Leibnizova kolize s nahodilými predikáty	77
3.4. Kategorie	78
3.4.1. Rozsah kategorií	80
3.5. Význam teorie predikabilití	81
3.6. Shrnutí	83
3.6.1. Problém úplnosti predikabilití	83
3.6.2. Problém poznatelnosti ontologických druhů podstat	85

Článek 4. Vztahy pojmů

4.1. Totožnost a různost pojmů	87
4.1.1. Pojmy v rámci jedné přirozenosti	90
4.2. Různé druhy opozice pojmů	91
4.2.1. Slučitelnost v. souřadnost	93
4.2.2. Problém slučitelnosti abstraktních pojmů	94

Článek 5. Slovo jako výraz pojmu

5.1. Doplnkové téma	94
5.2. Slovo jako znamení	95
5.3. Otázka bezprostředního designátu	96
5.4. Různé významy a podklady slov	96

KAPITOLA 2. SOUD

Článek 6. Kategorický soud

6.1. Struktura kategorického soudu	98
6.1.1. Problém existenční funkce spony	100
6.1.2. Kritická poznámka k Maritainovu pojetí soudu	101
6.2. Základní dělení soudů a logické poměry jejich materiálu	102
6.2.1. Rozsah predikátu u konvertibilních vět	103
6.3. Hlavní zákon logiky — princip sporu	104
6.4. Pravdivostní hodnota	105
6.4.1. Aristotelova kolize v otázce nutnosti pravdivostní hodnoty	106
6.4.2. Maritainova recepce neurčené pravdivostní hodnoty	108
6.4.3. Pravdivostní hodnota u novopozitivistů	110
6.4.3.1. Zda je termín „pravda“ zbytečný	110
6.4.3.2. Zda je rozhodnutelnost konstitutivním prvkem pravdy	112

6.4.3.3. Zda pravda patří jen soudu či jen větě	113
---	-----

Článek 7. Bezprostřední vyvozování

7.1. Obecná idea	114
7.1.1. Spor o pojem bezprostředního vyvozování	115
7.2. Logický čtverec	116
7.2.1. Odůvodnění zákonů v logickém čtverci	117
7.3. Ekvivalence, obrat, obměna	119
7.3.1. Odůvodnění obrátů	120
7.4. Modality soudů	121
7.5. Rozšíření logického čtverce	124
7.6. Některé příklady a praktické problémy	126

Článek 8. Složené soudy

8.1. O různých druzích soudů obecně	127
8.2. Hypotetický soud	128
8.3. Soudy disjunktivní a kopulativní	132
8.4. Soudy skrytě složené (exponibilní)	134

KAPITOLA 3. ÚSUDEK

Článek 9. Teorie kategorického úsudku — sylogismu

9.1. Obecné souvislosti a povaha úsudku	136
9.2. Analýza a popis struktury sylogismu	137
9.3. Figury, mody a pravidla sylogismu	138
9.4. Společný důkaz všech modů sylogismu	142
9.4.1. Jiné možnosti dokazování a Maritainova námitka	146
9.5. Správnost a pravdivost sylogismu	147
9.6. Zkrácený sylogismus, polysylogismus, nepřímý sylogismus	148
9.7. Sylogistická praxe	150
9.8. Význam sylogismu	153
9.8.1. Ještě jednou, co je a co není sylogismus	156
9.8.2. Russell a modus Darapti	157

Článek 10. Úsudky navazující na složené soudy

10.1. Hypotetický úsudek	158
10.2. Disjunktivní úsudek	159
10.3. Dilema	160

ČÁST II. ODVOZENÉ FORMY MYŠLENÍ

KAPITOLA 4. LOGICKÉ PROSTŘEDKY VĚDECKÉHO POZNÁNÍ

Článek 11. Definice

11.1. Povaha definice	164
11.2. Typy a způsoby definování	166
11.3. Pravidla definování	168

Článek 12. Rozdělení

12.1. Povaha a druhy dělení	170
12.2. Pravidla dělení	171
12.3. Pojem filosofie ve světle nauky o definici a rozdělení	172
12.3.1. Heideggerova námitka	173

Článek 13. Důkaz

13.1. Povaha důkazu	175
13.2. Struktura scholastického důkazu	176
13.3. Distinkce	178
13.4. Nepřímý důkaz	180
13.5. Indukce	181
13.6. Důkaz z analogie	185
13.7. Paralogismy a sofismata	186

<i>Seznam použité literatury</i>	<i>191</i>
--	------------